

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः
हरिः ॐ

2.6 द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - अवशिष्टक

Contents

2.6 द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - अवशिष्टकर्माभिधानं 1

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ॐ

2.6 द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - अवशिष्टकर्माभिधानं

2.6 द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - अवशिष्टकर्माभिधानं

TS 2.6.1.1

समिध इति सं - इधः । यजति । वसन्तम् । एव । ऋतूनाम् । अवेति । रुन्धे । तनूनपातमिति
तनू - नपातम् । यजति । ग्रीष्मम् । एव । अवेति । रुन्धे । इडः । यजति । वरुषाः । एव
। अवेति । रुन्धे । बरुहिः । यजति । शरदम् । एव । अवेति । रुन्धे । स्वाहाकारमिति
स्वाहा - कारम् । यजति । हेमन्तम् । एव । अवेति । रुन्धे । तस्मात् । स्वाहाकृता इति
स्वाहा-कृताः । हेमन् । पशवः । अवेति । सीदन्ति । समिध इति सं - इधः । यजति ।
उषसः । एव । देवतानाम् । अवेति । रुन्धे । तनूनपातमिति तनू - नपातम् । यजति ।
यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । 1

TS 2.6.1.2

इडः । यजति । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । बरुहिः । यजति । प्रजामिति प्र - जाम्
। एव । अवेति । रुन्धे । समानयत इति सं - आनयते । उपभृत इत्युप - भृतः । तेजः
। वै । आज्यम् । प्रजा इति प्र - जाः । बरुहिः । प्रजास्विति प्र - जासु । एव । तेजः ।
दधाति । स्वाहाकारमिति स्वाहा-कारम् । यजति । वाचम् । एव । अवेति । रुन्धे । दश ।
समिति । पद्यन्ते । दशाक्षरेति दश - अक्षरा । विराडिति वि - राट् । अन्नम् । विराडिति वि

- राट् । विराजेति वि - राजा । एव । अन्नाद्यमित्यन्न - अद्यम् । अवेति । रुन्धे । समिध
इति सं - इधः । यजति । अस्मिन् । एव । लोके । प्रतीति । तिष्ठति । तनूनपातमिति तनू
- नपातम् । यजति । 2

TS 2.6.1.3

यज्ञे । एव । अन्तरिक्षे । प्रतीति । तिष्ठति । इडः । यजति । पशुषु । एव । प्रतीति ।
तिष्ठति । बरुहिः । यजति । ये । एव । देवयाना इति देव - यानाः । पन्थानः । तेषु ।
एव । प्रतीति । तिष्ठति । स्वाहाकारमिति स्वाहा - कारम् । यजति । सुवर्ग इति सुवः - गे
। एव । लोके । प्रतीति । तिष्ठति । एतावन्तः । वै । देवल्लोका इति देव - लोकाः । तेषु
। एव । यथापूर्वमिति यथा - पूर्वम् । प्रतीति । तिष्ठति । देवासुरा इति देव-असुराः । एषु ।
लोकेषु । अस्पृद्धन्त । ते । देवाः । प्रयाजैरिति प्र-याजैः । एभ्यः । लोकेभ्यः । असुरान् ।
प्रेति । अनुदन्त । तत् । प्रयाजानामिति प्र - याजानाम् । 3

TS 2.6.1.4

प्रयाजत्वमिति प्रयाज - त्वम् । यस्य । एवम् । विदुषः । प्रयाजा इति प्र-याजाः । इज्यन्ते
। प्रेति । एभ्यः । लोकेभ्यः । भ्रातृव्यान् । नुदते । अभिक्राममित्यभि - क्रामम् । जुहोति
। अभिजित्या इत्यभि - जित्यै । यः । वै । प्रयाजानामिति प्र - याजानाम् । मिथुनम् ।
वेद । प्रेति । प्रजयेति प्र - जया । पशुभिरिति पशु - भिः । मिथुनैः । जायते । समिध
इति सं - इधः । बह्वीः । इव । यजति । तनूनपातमिति तनू - नपातम् । एकम् । इव ।
मिथुनम् । तत् । इडः । बह्वीः । इव । यजति । बरुहिः । एकम् । इव । मिथुनम् ।
तत् । एतत् । वै । प्रयाजानामिति प्र - याजानाम् । मिथुनम् । यः । एवम् । वेद । प्रेति । 4

TS 2.6.1.5

प्रजयेति प्र - जया । पशुभिरिति पशु - भिः । मिथुनैः । जायते । देवानाम् । वै । अनिष्टाः
। देवताः । आसन्न । अथ । असुराः । यज्ञम् । अजिघासन् । ते । देवाः । गायत्रीम्

। वीतिं । औह॒न् । प॒ञ्च । अ॒क्षरा॑णि । प्रा॒चीना॑नि । त्रीणि॑ । प्र॒तीची॑ना॒नि । ततः॑ । वर्म॑
 । य॒ज्ञाय॑ । अ॒भ॒वत् । वर्म॑ । यज॑मानाय । यत् । प्र॒याजा॑नू॒याजा॑ इति॑ प्रयाज - अ॒नूया॑जाः
 । इ॒ज्यन्ते॑ । वर्म॑ । ए॒व । तत् । य॒ज्ञाय॑ । क्रि॒यते॑ । वर्म॑ । यज॑मानाय । भ्रातृ॑व्याभिभूत्या॒
 इति॑ भ्रातृ॑व्य - अ॒भिभू॑त्यै । तस्मा॑त् । वरू॑थम् । पु॒रस्ता॑त् । व॒र्षीयः॑ । प॒श्चात् । ह॒सीयः॑
 । दे॒वाः । वै । पु॒रा । रक्षो॑भ्य॒ इति॑ रक्षः॑-भ्यः । 5

TS 2.6.1.6

इति॑ । स्वा॒हाका॑रेणेति॑ स्वाहा - का॒रेण॑ । प्र॒याजे॑ष्विति॑ प्र - या॒जेषु॑ । य॒ज्ञम् । स॒स्थाप्य॑मिति॑
 सं - स्थाप्य॑म् । अ॒प॒श्यन् । तम् । स्वा॒हाका॑रेणेति॑ स्वाहा - का॒रेण॑ । प्र॒याजे॑ष्विति॑ प्र - या॒जेषु॑
 । समि॑तिं । अ॒स्थाप॑यन् । वीतिं॑ । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञम् । छि॒न्दन्ति॑ । यत् । स्वा॒हाका॑रेणेति॑
 स्वाहा - का॒रेण॑ । प्र॒याजे॑ष्विति॑ प्र- या॒जेषु॑ । स॒स्थाप॑यन्तीति॑ सं - स्थाप॑यन्ति । प्र॒याजा॑निति॑
 प्र - या॒जान् । इ॒ष्ट्वा । ह॒वी॒र्षि॑ । अ॒भीति॑ । घा॒रय॑ति । य॒ज्ञस्य॑ । सं॒त॒त्या॒ इति॑ सं - त॒त्यै ।
 अथो॑ इति॑ । ह॒विः । ए॒व । अ॒कः । अथो॑ इति॑ । य॒थापूर्व॑मिति॑ यथा - पूर्॒वम् । उपे॑तिं ।
 ए॒ति । पि॒ता । वै । प्र॒याजा॑ इति॑ प्र - या॒जाः । प्र॒जेति॑ प्र - जा । अ॒नूया॑जा इत्य॑नु - या॒जाः
 । यत् । प्र॒याजा॑निति॑ प्र - या॒जान् । इ॒ष्ट्वा । ह॒वी॒र्षि॑ । अ॒भिघा॑रय॒तीत्य॑भि - घा॒रय॑ति । पि॒ता
 । ए॒व । तत् । पु॒त्रेण॑ । सा॒धार॑णम् । 6

TS 2.6.1.7

कु॒रुते॑ । तस्मा॑त् । आ॒हुः । यः । च॒ । ए॒वम् । वेदं॑ । यः । च॒ । न । क॒था । पु॒त्रस्य॑ ।
 के॒वल॑म् । क॒था । सा॒धार॑णम् । पि॒तुः । इति॑ । अ॒स्क॑न्नम् । ए॒व । तत् । यत् । प्र॒याजे॑ष्विति॑
 प्र - या॒जेषु॑ । इ॒ष्टेषु॑ । स्क॒न्दति॑ । गा॒य॒त्री । ए॒व । तेन॑ । गर्भ॑म् । धृ॒त्ते । सा । प्र॒जामि॑ति॑
 प्र - जा॑म् । पु॒शून् । यज॑मानाय । प्रेति॑ । ज॒न॒यति॑ ॥ 7

(य॒जति॑ य॒ज्ञामे॒वाव॑ रुन्धे - तनून॑पातं य॒जति॑ - प्र॒याजा॑नां दृ॒ मे॒वं वेदु॑ प्र - रक्षो॑भ्यः - सा॒धार॑णं -

पञ्चत्रिंशच्च) (A1)

TS 2.6.2.1

चक्षुषी इति । वै । एते इति । यस्स्य । यत् । आज्यभागवित्याज्यं - भागौ । यत् । आज्यभागवित्याज्यं-भागौ । यजति । चक्षुषी इति । एव । तत् । यस्स्य । प्रतीति । दुधाति । पूर्वाद्ध इति पूर्व - अर्द्धे । जुहोति । तस्मात् । पूर्वाद्ध इति पूर्व - अर्द्धे । चक्षुषी इति । प्रबाहुगिति प्र - बाहुक् । जुहोति । तस्मात् । प्रबाहुगिति प्र - बाहुक् । चक्षुषी इति । देवलोकमिति देव-लोकम् । वै । अग्निना । यजमानः । अन्विति । पश्यति । पितृलोकमिति पितृ-लोकम् । सोमेन । उत्तराद्ध इत्युत्तर-अर्द्धे । अग्नये । जुहोति । दक्षिणाद्ध इति दक्षिण-अर्द्धे । सोमाय । एवम् । इव । हि । इमौ । लोकौ । अनयोः । लोकयोः । अनुख्यात्या इत्यनु - ख्यात्यै । राजानौ । वै । एतौ । देवतानाम् । 8

TS 2.6.2.2

यत् । अग्नीषोमावित्यग्नी-सोमौ । अन्तरा । देवताः । इज्येते इति । देवतानाम् । विधृत्या इति वि - धृत्यै । तस्मात् । राज्ञा । मनुष्याः । विधृता इति वि - धृताः । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । किम् । तत् । यज्ञे । यजमानः । कुरुते । येन । अन्यतोदत् इत्यन्यतः - दत्तः । च । पशून् । दाधार । उभयतोदत् इत्युभयतः-दत्तः । च । इति । ऋचम् । अनूच्येत्यनु - उच्यं । आज्यभागस्येत्याज्यं - भागस्य । जुषाणेन । यजति । तेन । अन्यतोदत् इत्यन्यतः - दत्तः । दाधार । ऋचम् । अनूच्येत्यनु - उच्यं । हविषः । ऋचा । यजति । तेन । उभयतोदत् इत्युभयतः - दत्तः । दाधार । मूर्द्धन्वतीति मूर्द्धन् - वती । पुरोनुवाक्येति पुरः-अनुवाक्या । भवति । मूर्द्धानम् । एव । एनम् । समानानाम् । करोति । 9

TS 2.6.2.3

नियुत्वत्येति नि - युत्वत्या । यजति । भ्रातृव्यस्य । एव । पशून् । नीति । युवते । केशिनम् ।

ह । दा॒र्भ्यम् । के॒शी । सा॒त्य॑का॒मि॒रिति॑ सा॒त्यं - क॒मिः । उ॒वाच॑ । स॒प्तप॑दा॒मिति॑ स॒प्त - प॒दाम् ।
 ते । श॒क्रे॒रीम् । श्वः । य॒ज्ञे । प्र॒यो॒क्तास॑ इति॑ प्र-यो॒क्तासै॑ । यस्यै॑ । वी॒र्ये॑ण । प्रेति॑ । जा॒तान् ।
 भ्रातृ॑व्यान् । नुद॑ते । प्रतीति॑ । ज॒निष्य॑मा॒णान् । यस्यै॑ । वी॒र्ये॑ण । उ॒भयोः॑ । लो॒कयोः॑ । ज्योतिः॑
 । ध॒त्ते । यस्यै॑ । वी॒र्ये॑ण । पू॒र्वा॒र्द्धे॒नेति॑ पूर्व - अ॒र्द्धे॒नं । अ॒नु॒द्वान् । भुन॑क्ति । ज॒घना॒र्द्धे॒नेति॑ जघन -
 अ॒र्द्धे॒नं । धे॒नुः । इति॑ । पु॒रस्ता॑ल्लक्ष्मेति॑ पु॒रस्ता॑त् - ल॒क्ष्मा । पु॒रो॒नुवा॑क्येति॑ पु॒रः - अ॒नुवा॑क्या ।
 भ॒वति॑ । जा॒तान् । ए॒व । भ्रातृ॑व्यान् । प्रेति॑ । नुद॑ते । उ॒परि॑ष्टाल्लक्ष्मेत्यु॒परि॑ष्टात् - ल॒क्ष्मा । 10

TS 2.6.2.4

या॒ज्या । ज॒निष्य॑मा॒णान् । ए॒व । प्रतीति॑ । नुद॑ते । पु॒रस्ता॑ल्लक्ष्मेति॑ पु॒रस्ता॑त् - ल॒क्ष्मा ।
 पु॒रो॒नुवा॑क्येति॑ पु॒रः - अ॒नुवा॑क्या । भ॒वति॑ । अ॒स्मिन् । ए॒व । लो॒के । ज्योतिः॑ । ध॒त्ते ।
 उ॒परि॑ष्टाल्लक्ष्मेत्यु॒परि॑ष्टात् - ल॒क्ष्मा । या॒ज्या । अ॒मुष्मि॑न् । ए॒व । लो॒के । ज्योतिः॑ । ध॒त्ते ।
 ज्योति॑ष्मन्तौ । अ॒स्मै । इ॒मौ । लो॒कौ । भ॒वतुः॑ । यः । ए॒वम् । वेद॑ । पु॒रस्ता॑ल्लक्ष्मेति॑
 पु॒रस्ता॑त् - ल॒क्ष्मा । पु॒रो॒नुवा॑क्येति॑ पु॒रः - अ॒नुवा॑क्या । भ॒वति॑ । तस्मा॑त् । पू॒र्वा॒र्द्धे॒नेति॑ पूर्व
 - अ॒र्द्धे॒नं । अ॒नु॒द्वान् । भुन॑क्ति । उ॒परि॑ष्टाल्लक्ष्मेत्यु॒परि॑ष्टात् - ल॒क्ष्मा । या॒ज्या । तस्मा॑त् ।
 ज॒घना॒र्द्धे॒नेति॑ जघन - अ॒र्द्धे॒नं । धे॒नुः । यः । ए॒वम् । वेद॑ । भु॒ङ्क्ते । ए॒नम् । ए॒तौ । वज्रः॑
 । आ॒ज्यम् । वज्रः॑ । आ॒ज्य॑भागा॒वित्या॒ज्यं - भा॒गौ । 11

TS 2.6.2.5

वज्रः॑ । व॒षट्कार॑ इति॑ वषट् - का॒रः । त्रि॒वृ॒तमि॑ति॑ त्रि - वृ॒तम् । ए॒व । वज्र॑म् । स॒भृत्ये॑ति॑ सं -
 भृत्यं । भ्रातृ॑व्याय । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । अ॒छं॒बं॒द्वार॑मित्य॒छं॒बं॒ट् - का॒रम् । अ॒प॒गूर्ये॑त्य॒प - गूर्यं । वषट्
 । क॒रोति॑ । स्तृ॒त्यै । गा॒य॒त्री । पु॒रो॒नुवा॑क्येति॑ पु॒रः - अ॒नुवा॑क्या । भ॒वति॑ । त्रि॒ष्टुक् । या॒ज्या ।
 ब्र॒ह्म॒न् । ए॒व । क्ष॒त्रम् । अ॒न्वार॑भं॒यती॒त्यनु॑ - आ॒रं॒भय॑ति । तस्मा॑त् । ब्रा॒ह्म॒णः । मुख्यः॑ । मुख्यः॑
 । भ॒वति॑ । यः । ए॒वम् । वेद॑ । प्रेति॑ । ए॒व । ए॒नम् । पु॒रो॒नुवा॑क्येति॑ पु॒रः - अ॒नुवा॑क्यया
 । आ॒ह । प्रेति॑ । न॒यति॑ । या॒ज्यया॑ । ग॒मय॑ति । व॒षट्कारे॑ति॑ वषट् - का॒रेण॑ । एति॑ । ए॒व ।

ए॒नम् । पु॒रो॒नु॒वा॒क्ये॒ति॑ पु॒रः-अ॒नु॒वा॒क्ये॒या । दु॒त्ते । प्रे॒ति॑ । य॒च्छ॒ति॑ । या॒ज्ये॒या । प्र॒ती॒ति॑ । 12

TS 2.6.2.6

व॒षट्कारे॑णेति॑ वषट् - का॒रेण॑ । स्था॒प॒य॒ति॑ । त्रि॒पदे॑ति॑ त्रि - पदा॑ । पु॒रो॒नु॒वा॒क्ये॒ति॑ पु॒रः - अ॒नु॒वा॒क्ये॒या
। भ॒व॒ति॑ । त्रयः॑ । इ॒मे । लो॒काः । ए॒षु । ए॒व । लो॒केषु॑ । प्र॒ती॒ति॑ । ति॒ष्ठ॒ति॑ । चतु॑ष्पदेति॑
चतुः॑ - प॒दा । या॒ज्ये॒या । चतु॑ष्पद इति॑ चतुः-प॒दः । ए॒व । प॒शून् । अवे॑ति॑ । रु॒न्धे । द्वा॒क्षर॑
इति॑ द्वि - अ॒क्षरः॑ । व॒षट्कार॑ इति॑ वषट् - का॒रः । द्वि॒पादि॑ति॑ द्वि-पात् । यज॑मानः । प॒शुषु॑ ।
ए॒व । उ॒परि॑ष्ठात् । प्र॒ती॒ति॑ । ति॒ष्ठ॒ति॑ । गा॒य॒त्री । पु॒रो॒नु॒वा॒क्ये॒ति॑ पु॒रः - अ॒नु॒वा॒क्ये॒या । भ॒व॒ति॑
। त्रि॒ष्टुक् । या॒ज्ये॒या । ए॒षा । वै । स॒प्तप॑देति॑ सप्त - प॒दा । श॒क्र॑री । यत् । वै । ए॒त॒या॑ ।
दे॒वाः । अ॒शि॒क्षन् । तत् । अ॒श॒क्रु॒वन् । यः । ए॒वम् । वेद॑ । श॒क्रो॒ति॑ । ए॒व () । यत्
। शि॒क्ष॑ति ॥ 13

(देव॒ता॒नां - करो॑त्यु - परि॑ष्ठा॒ल्लक्ष्मा॑ - ऽऽज्य॑भागौ - प्र॒ति॑ - श॒क्रो॒त्ये॒व - द्वे च॑) (A2)

TS 2.6.3.1

प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । दे॒वेभ्यः॑ । य॒ज्ञान् । व्यादि॑शदिति॑ वि - आदि॑शत् । सः ।
आ॒त्मन् । आ॒ज्ये॒म् । अ॒ध॒त्त॑ । तम् । दे॒वाः । अ॒ब्रु॒वन् । ए॒षः । वा॒व । य॒ज्ञः । यत् ।
आ॒ज्ये॒म् । अपी॑ति॑ । ए॒व । नः॑ । अ॒त्र । अ॒स्तु । इति॑ । सः । अ॒ब्र॒वीत् । य॒जान् । वः॑
। आ॒ज्य॑भागा॒वित्या॒ज्यं - भा॒गौ । उपे॑ति॑ । स्तृ॒णान् । अ॒भी॒ति॑ । घा॒र॒या॒न् । इति॑ । तस्मा॑त्
। यज॑न्ति । आ॒ज्य॑भागा॒वित्या॒ज्यं - भा॒गौ । उपे॑ति॑ । स्तृ॒णन्ति॑ । अ॒भी॒ति॑ । घा॒र॒य॒न्ति॑ ।
ब्र॒ह्म॒वा॒दिन् इति॑ ब्रह्म - वा॒दिनः॑ । व॒द॒न्ति॑ । कस्मा॑त् । स॒त्यात् । या॒त॒या॒मा॒नी॒ति॑ या॒त - या॒मा॒नि॑
। अ॒न्या॒नि॑ । ह॒वी॒र्षि॑ । अ॒या॒त॒या॒म॒मित्य॑या॒त-या॒मम् । आ॒ज्ये॒म् । इति॑ । प्रा॒जाप॑त्यमिति॑ प्रा॒जा
- प॒त्यम् । 14

TS 2.6.3.2

इति । ब्रूयात् । अयांतया॒मेत्ययांत - या॒मा । हि । दे॒वाना॑म् । प्र॒जाप॑तिरिति प्र॒जा - प॒तिः ।
 । इति । छन्दा॑ंसि । दे॒वेभ्यः॑ । अ॒पेति॑ । अ॒क्राम॑न् । न । वः । अ॒भा॒गानि॑ । ह॒व्यम् ।
 । व॒क्ष्या॒मः । इति॑ । तेभ्यः॑ । ए॒तत् । च॒तुर॒व॒त्तमि॑ति चतुः - अ॒व॒त्तम् । अ॒धा॒र॒यन् ।
 पु॒रो॒नु॒वा॒क्या॒या इति॑ पु॒रः - अ॒नु॒वा॒क्या॒यै । या॒ज्या॒यै । दे॒वता॑यै । व॒षट् द्वा॒राये॑ति व॒षट् - का॒राय॑ ।
 यत् । च॒तुर॒व॒त्तमि॑ति चतुः - अ॒व॒त्तम् । जु॒होति॑ । छन्दा॑ंसि । ए॒व । तत् । प्री॒णा॒ति । ता॒नि
 । अ॒स्य । प्री॒तानि॑ । दे॒वेभ्यः॑ । ह॒व्यम् । व॒ह॒न्ति । अ॒ङ्गिर॑सः । वै । इ॒तः । उ॒त्त॒मा इत्यु॑त्
 - त॒माः । सु॒व॒र्गमि॑ति सु॒वः - ग॒म् । लो॒कम् । आ॒यन् । तत् । ऋ॒षयः॑ । य॒ज्ञ॒वा॒स्त्विति॑ य॒ज्ञ
 - वा॒स्तु । अ॒भ्य॒वा॒य॒न्नित्य॑भि - अ॒वा॒य॒न् । ते । 15

TS 2.6.3.3

अ॒प॒श्यन् । पु॒रो॒डा॒श॑म् । कूर्म॑म् । भू॒तम् । सर्प॑न्तम् । तम् । अ॒ब्रु॒वन् । इन्द्रा॑य । ध्रि॒य॒स्व
 । बृ॒ह॒स्प॒तये॑ । ध्रि॒य॒स्व । वि॒श्वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यः॑ । ध्रि॒य॒स्व । इति॑ । सः । न । अ॒द्वि॒यत् ।
 तम् । अ॒ब्रु॒वन् । अ॒ग्नये॑ । ध्रि॒य॒स्व । इति॑ । सः । अ॒ग्नये॑ । अ॒द्वि॒यत् । यत् । आ॒ग्ने॒यः
 । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल इत्य॑ष्टा - क॒पा॒लः । अ॒मा॒वा॒स्या॒यामि॑त्य॒मा - वा॒स्या॒याम् । च । पौ॒र्ण॒मा॒स्यामि॑ति
 पौ॒र्ण - मा॒स्याम् । च । अ॒च्यु॒तः । भव॑ति । सु॒व॒र्ग॒स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒क॒स्य॑ । अ॒भि॒जि॒त्या
 इत्य॑भि - जि॒त्यै । तम् । अ॒ब्रु॒वन् । क॒था । अ॒हा॒स्थाः । इति॑ । अ॒नु॒पा॒क्त इत्य॑नु॒प - अ॒क्तः
 । अ॒भू॒वम् । इति॑ । अ॒ब्र॒वीत् । यथा॑ । अक्षः॑ । अ॒नु॒पा॒क्त इत्य॑नु॒प - अ॒क्तः । 16

TS 2.6.3.4

अ॒वा॒र्च्छ॑तीत्य॒व - ऋ॒च्छ॑ति । ए॒वम् । अ॒वेति॑ । आ॒रम् । इति॑ । उ॒परि॑ष्ठात् । अ॒भ्य॒ज्ये॒त्य॑भि -
 अ॒ज्य॑ । अ॒ध॒स्ता॑त् । उ॒पेति॑ । अ॒न॒क्ति॑ । सु॒व॒र्ग॒स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒क॒स्य॑ । स॒म॒ष्ट्या॑ इति॑
 सं॒अ॒ष्ट्यै॑ । सर्वा॑णि । क॒पा॒ला॒नि । अ॒भी॒ति॑ । प्र॒थ॒य॒ति । ताव॑तः । पु॒रो॒डा॒शान् । अ॒मुष्मि॑न् ।
 लो॒के । अ॒भी॒ति॑ । ज॒य॒ति । यः । वि॒दग्ध॑ इति॑ वि - दु॒ग्धः । सः । नै॒रु॒ऋ॒त इति॑ नैः-ऋ॒तः
 । यः । अ॒श्रु॑तः । सः । रौ॒द्रः । यः । श्रु॑तः । सः । स॒दे॒व इति॑ स - दे॒वः । तस्मा॑त्

। अवि॑द॒ह॒तेत्य॑वि॒ - दु॒ह॒ता । शृ॒त॒कृ॒त्य॒ इति॑ शृ॒तं - कृ॒त्यः । स॒दे॒व॒त्वाये॑ति॒ सदे॒व - त्वाय॑ ।
भस्म॑ना । अ॒भी॒ति॒ । वा॒स॒य॒ति॒ । तस्मा॑त् । मा॒ऽसे॑न । अ॒स्थि॑ । छ॒न्नम् । वे॒देन॑ । अ॒भी॒ति॒
। वा॒स॒य॒ति॒ । तस्मा॑त् । 17

TS 2.6.3.5

केशैः॑ । शिरः॑ । छ॒न्नम् । प्र॒च्यु॑त॒मिति॑ प्र - च्यु॑तम् । वै । ए॒तत् । अ॒स्मात् । लो॒कात् । अ॒ग॒तम्
। दे॒व॒लो॒कमि॑ति॒ देव - लो॒कम् । यत् । शृ॒तम् । ह॒विः । अ॒न॒भि॒घा॒रि॒त॒मित्य॑न॒भि - घा॒रि॒तम् ।
अ॒भि॒घा॒र्ये॒त्य॑भि - घा॒र्य॑ । उ॒दि॒ति॒ । वा॒स॒य॒ति॒ । दे॒व॒त्रे॑ति॒ देव - त्रा । ए॒व । ए॒न॒त् । ग॒म॒य॒ति॒ ।
यदि॑ । ए॒क॑म् । क॒पा॒ल॑म् । न॒श्ये॑त् । ए॒कः । मा॒सः । स॒व॒त्स॒र॒स्ये॑ति॒ सं - व॒त्स॒र॒स्य॑ । अ॒न॒वे॒त॒
इ॒त्य॑न॒व - इ॒तः । स्या॑त् । अ॒थ॑ । य॒ज॑मानः । प्रे॒ति॒ । मी॒ये॒त् । यत् । द्वे॑ इति॑ । न॒श्ये॑ताम्
। द्वौ । मा॒सौ । स॒व॒त्स॒र॒स्ये॑ति॒ सं - व॒त्स॒र॒स्य॑ । अ॒न॒वे॒ता॒वि॒त्य॑न॒व - इ॒तौ । स्या॑ता॒म् । अ॒थ॑ ।
य॒ज॑मानः । प्रे॒ति॒ । मी॒ये॒त् । स॒ख्या॑येति॑ सं - ख्या॑य॑ । उ॒दि॒ति॒ । वा॒स॒य॒ति॒ । य॒ज॑मानस्य । 18

TS 2.6.3.6

गो॒पी॒थाय॑ । यदि॑ । न॒श्ये॑त् । आ॒श्वि॒नम् । द्वि॒क॒पा॒ल॒मिति॑ द्वि - क॒पा॒लम् । नि॒रि॒ति॒ ।
व॒पे॒त् । द्या॒वा॒पृ॒थि॒व्य॑मि॒ति॒ द्या॒वा - पृ॒थि॒व्य॑म् । ए॒क॑क॒पा॒ल॒मित्ये॑क॒क॒पा॒लम् । अ॒श्वि॒नौ । वै ।
दे॒वा॒ना॑म् । भि॒ष॒जौ । ता॒भ्यो॑म् । ए॒व । अ॒स्मै । भे॒ष॒जम् । क॒रो॒ति॒ । द्या॒वा॒पृ॒थि॒व्य॑ इति॑
द्या॒वा - पृ॒थि॒व्यः । ए॒क॑क॒पा॒ल॒ इत्ये॑क॒क॒पा॒लः । भ॒व॒ति॒ । अ॒न॒योः॑ । वै । ए॒तत् । न॒श्य॒ति॒
। यत् । न॒श्य॒ति॒ । अ॒न॒योः॑ । ए॒व । ए॒न॒त् । वि॒न्द॒ति॒ । प्र॒ति॑ष्ठि॒त्या॒ इति॑ प्र॒ति॒ - स्थि॒त्यै ॥ 19

(प्र॒जा॒प॒त्यं - ते - ऽक्षोऽनु॑पा॒क्तो - वे॒दे॒ना॒भि वा॑स॒य॒ति॒ तस्मा॑द् - य॒ज॑मानस्य - द्वा॒त्रिं॑शच्च)
(A3)

TS 2.6.4.1

देवस्य॑ । त्वा॒ । स॒वितुः॑ । प्र॒स॒व इति॑ प्र - सु॒वे । इति॑ । स्फ्य॑म् । एति॑ । दु॒त्ते । प्र॒सू॒त्या इति॑
 प्र - सू॒त्यै । अ॒श्विनोः॑ । बा॒हुभ्या॑मिति॑ बा॒हु-भ्या॑म् । इति॑ । आ॒ह । अ॒श्विनौ॑ । हि । दे॒वाना॑म्
 । अ॒द्भ्य॑ इति॑ । आ॒स्ता॑म् । पू॒ष्णः । ह॒स्ता॑भ्याम् । इति॑ । आ॒ह । य॒त्यै॑ । श॒तभृ॑ष्टिरिति॑ श॒त
 - भृ॑ष्टिः । अ॒सि । वा॒नस्प॑त्यः । द्वि॒षतः॑ । व॒धः । इति॑ । आ॒ह । व॒ज्रम् । ए॒व । तत् ।
 स॒मिति॑ । श्य॒ति । भ्रातृ॑व्याय । प्र॒ह॒रिष्य॑न्निति॑ प्र - ह॒रिष्य॑न् । स्त॒ब॒य॒जुरिति॑ स्त॒ब - य॒जुः ।
 ह॒रति॑ । ए॒ताव॑ती । वै । पृ॒थि॒वी । या॒व॑ती । वेदिः॑ । तस्याः॑ । ए॒ताव॑तः । ए॒व । भ्रातृ॑व्यम्
 । नि॒रिति॑ । भ॒ज॒ति । 20

TS 2.6.4.2

तस्मा॑त् । न । अ॒भा॒गम् । नि॒रिति॑ । भ॒ज॒न्ति । त्रिः॑ । ह॒रति॑ । त्रयः॑ । इ॒मे । लो॒काः
 । ए॒भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । लो॒केभ्यः॑ । नि॒रिति॑ । भ॒ज॒ति । तू॒ष्णीम् । च॒तु॒र्थम् । ह॒रति॑ ।
 अ॒प॒रि॒मिता॑दित्य॒प॒रि-मि॑तात् । ए॒व । ए॒नम् । नि॒रिति॑ । भ॒ज॒ति । उ॒दिति॑ । ह॒न्ति । यत् । ए॒व
 । अ॒स्याः । अ॒मे॒द्व्यम् । तत् । अ॒पेति॑ । ह॒न्ति । उ॒दिति॑ । ह॒न्ति । तस्मा॑त् । ओष॑धयः ।
 प॒रेति॑ । भ॒व॒न्ति । मू॒लम् । छि॒न॒ति । भ्रातृ॑व्यस्य । ए॒व । मू॒लम् । छि॒न॒ति । पि॒तृदे॒वत्येति॑
 पि॒तृ - दे॒वत्या॑ । अ॒ति॒खा॒तेत्यति॑ - खा॒ता । इ॒य॒तीम् । ख॒न॒ति । प्र॒जाप॑तिनेति॑ प्र॒जा - प॒तिना॑ । 21

TS 2.6.4.3

य॒ज्ञमु॒खेनेति॑ य॒ज्ञ - मु॒खेन॑ । सं॒मि॒ता॒मिति॑ सं - मि॒ताम् । एति॑ । प्र॒ति॒ष्ठा॒या इति॑ प्र॒ति - स्था॑यै ।
 ख॒न॒ति । य॒ज॒मान॑म् । ए॒व । प्र॒ति॒ष्ठा॒मिति॑ प्र॒ति - स्था॑म् । ग॒म॒य॒ति । द॒क्षि॒ण॒तः । व॒र॒षी॒यसी॑म्
 । क॒रो॒ति । दे॒व॒य॒ज॒न॒स्येति॑ दे॒व - य॒ज॒न॒स्य । ए॒व । रू॒पम् । अ॒कः । पु॒री॒ष॒वती॑मिति॑ पु॒री॒ष
 - व॒तीम् । क॒रो॒ति । प्र॒जेति॑ प्र - जा । वै । प॒श॒वः । पु॒री॒षम् । प्र॒ज॒येति॑ प्र - ज॒या
 । ए॒व । ए॒नम् । प॒शुभि॑रिति॑ प॒शु - भिः । पु॒री॒ष॒वन्त॑मिति॑ पु॒री॒ष - व॒न्तम् । क॒रो॒ति ।
 उ॒त्त॑र॒मि॒त्युत् - त॒रम् । प॒रि॒ग्रा॒ह॒मिति॑ प॒रि-ग्रा॒हम् । प॒रीति॑ । गृ॒ह्णा॒ति । ए॒ताव॑ती । वै । पृ॒थि॒वी ।
 या॒व॑ती । वेदिः॑ । तस्याः॑ । ए॒ताव॑तः । ए॒व । भ्रातृ॑व्यम् । नि॒र्भ॒ज्येति॑ निः - भ॒ज्य॑ । आ॒त्म॒नै

। उत्तरमित्युत् - त्रम् । परिग्राहमिति परि-ग्राहम् । परीतिं । गृह्णाति । क्रूरम् । इव । वै । 22

TS 2.6.4.4

एतत् । करोति । यत् । वेदिम् । करोति । धाः । असि । स्वधेति स्व - धा । असि । इति । योयुप्यते । शान्त्यै । प्रोक्षणीरिति प्र - उक्षणीः । एति । सादयति । आपः । वै । रक्षोघ्नीरिति रक्षः - घ्नीः । रक्षसाम् । अपहत्या इत्यप - हृत्यै । स्फ्यस्य । वर्त्मन् । सादयति । यज्ञस्य । संतत्या इति सं - तृत्यै । यम् । द्विष्यात् । तम् । ध्यायेत् । शुचा । एव । एनम् । अर्पयति ॥ 23

(भजति - प्रजापतिने- व वै - त्रयस्त्रिंशच्च) (A4)

TS 2.6.5.1

ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म - वादिनः । वदन्ति । अद्भिरित्यत् - भिः । हवींषि । प्रेति । औक्षीः । केन । अपः । इति । ब्रह्मणा । इति । ब्रूयात् । अद्भिरित्यत् - भिः । हि । एव । हवींषि । प्रोक्षतीति प्र - उक्षति । ब्रह्मणा । अपः । इद्ध्माब्रूहिरितीद्ध्मा - ब्रूहिः । प्रेति । उक्षति । मेद्वयम् । एव । एनत् । करोति । वेदिम् । प्रेति । उक्षति । ऋक्षा । वै । एषा । अलोमका । अमेद्वया । यत् । वेदिः । मेद्वयम् । एव । एनाम् । करोति । दिवे । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा । पृथिव्यै । त्वा । इति । ब्रूहिः । आसाद्येत्या - साद्य । प्रेति । 24

TS 2.6.5.2

उक्षति । एभ्यः । एव । एनत् । लोकेभ्यः । प्रेति । उक्षति । क्रूरम् । इव । वै । एतत् । करोति । यत् । खनति । अपः । नीति । नयति । शान्त्यै । पुरस्तात् । प्रस्तरमिति प्र - स्तरम् । गृह्णाति । मुख्यम् । एव । एनम् । करोति । इयन्तम् । गृह्णाति । प्रजापतिनेति प्रजा - पतिना । यज्ञमुखेनेति यज्ञ - मुखेन । संमितमिति सं - मितम् । ब्रूहिः

। स्तृणाति । प्रजा इति प्र - जाः । वै । ब्रूहिः । पृथिवी । वेदिः । प्रजा इति प्र - जाः ।
एव । पृथिव्याम् । प्रतीति । स्थपयति । अनतिदृशमित्यनति - दृशम् । स्तृणाति । प्रजयेति
प्र - जया । एव । एनम् । पशुभिरिति पशु - भिः । अनतिदृशमित्यनति - दृशम् । करोति । 25

TS 2.6.5.3

उत्तरमित्युत् - त्रम् । ब्रूहिः । प्रस्तरमिति प्र - स्तरम् । सादयति । प्रजा इति प्र - जाः
। वै । ब्रूहिः । यजमानः । प्रस्तर इति प्र - स्तरः । यजमानम् । एव । अयजमानात् ।
उत्तरमित्युत् - त्रम् । करोति । तस्मात् । यजमानः । अयजमानात् । उत्तर इत्युत् - त्रः
। अन्तः । दुधाति । व्यावृत्त्या इति वि-आवृत्त्यै । अनक्ति । हविष्कृतमिति हविः - कृतम् ।
एव । एनम् । सुवर्गमिति सुवः - गम् । लोकम् । गमयति । त्रेधा । अनक्ति । त्रयः । इमे
। लोकाः । एभ्यः । एव । एनम् । लोकेभ्यः । अनक्ति । न । प्रतीति । शृणाति । यत्
। प्रतिशृणीयादिति प्रति - शृणीयात् । अनूद्धं भावुकमित्यनूद्धं-भावुकम् । यजमानस्य । स्यात्
। उपरि । इव । प्रेति । हरति । 26

TS 2.6.5.4

उपरि । इव । हि । सुवर्ग इति सुवः - गः । लोकः । नीति । यच्छति । वृष्टिम्
। एव । अस्मै । नीति । यच्छति । न । अत्यग्रमित्यति - अग्रम् । प्रेति । हरेत् ।
यत् । अत्यग्रमित्यति - अग्रम् । प्रहरेदिति प्र - हरेत् । अत्यासारिणीत्यति-आसारिणी ।
अद्भ्योः । नाशुका । स्यात् । न । पुरस्तात् । प्रतीति । अस्येत् । यत् । पुरस्तात् ।
प्रत्यस्येदिति प्रति - अस्येत् । सुवर्गादिति सुवः - गात् । लोकात् । यजमानम् । प्रतीति ।
नुदेत् । प्राञ्चम् । प्रेति । हरति । यजमानम् । एव । सुवर्गमिति सुवः - गम् । लोकम् ।
गमयति । न । विष्वञ्चम् । वीति । युयात् । यत् । विष्वञ्चम् । वियुयादिति वि-युयात् । 27

TS 2.6.5.5

स्त्री । अ॒स्य । जा॒येत् । ऊ॒र्द्धम् । उ॒दिति॑ । यौ॒ति । ऊ॒र्द्धम् । इ॒व । हि । पु॒ंसः । पु॒मान् ।
 । ए॒व । अ॒स्य । जा॒यते॑ । यत् । स्फ्ये॑न । वा । उ॒प॒वे॒षेणे॑त्यु॒प॒वे॒षेण॑ । वा । यो॒यु॒प्येत॑ ।
 स्तृ॒तिः । ए॒व । अ॒स्य । सा । ह॒स्तेन॑ । यो॒यु॒प्यते॑ । यज॑मानस्य । गो॒पी॒थाय॑ । ब्र॒ह्म॒वा॒दिन॑
 इति॑ ब्रह्म - वा॒दिनः॑ । व॒द॒न्ति । किम् । य॒ज्ञस्य॑ । यज॑मानः । इति॑ । प्र॒स्तर॑ इति॑ प्र॒स्तरः॑ ।
 इति॑ । तस्य॑ । कं । सु॒व॒र्ग इति॑ सुवः- गः । लो॒कः । इति॑ । आ॒ह॒व॒नीय॑ इत्या॑ - ह॒व॒नीयः॑
 । इति॑ । ब्रू॒यात् । यत् । प्र॒स्तर॑मिति॑ प्र - स्तरम् । आ॒ह॒व॒नीय॑ इत्या॑ - ह॒व॒नीयै॑ । प्र॒ह॒र॒तीति॑
 प्र - ह॒रति॑ । यज॑मानम् । ए॒व । 28

TS 2.6.5.6

सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः॑ - गम् । लो॒कम् । ग॒म॒यति॑ । वी॒ति । वै । ए॒तत् । यज॑मानः । लि॒श॒ते
 । यत् । प्र॒स्तर॑मिति॑ प्र - स्तरम् । यो॒यु॒प्यन्ते॑ । ब॒रु॒हिः । अ॒नु । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । शा॒न्त्यै॑
 । अ॒ना॒र॒भु॒ण इत्य॑ना - र॒भु॒णः । इ॒व । वै । ए॒तर॒हि॑ । अ॒द्ध॒र्युः । सः । ई॒श्वरः॑ । वे॒प॒नः
 । भ॒र्वितोः॑ । ध्रु॒वा । अ॒सि॑ । इति॑ । इ॒माम् । अ॒भीति॑ । मृ॒शति॑ । इ॒यम् । वै । ध्रु॒वा ।
 अ॒स्याम् । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । न । वे॒प॒नः । भ॒वति॑ । अ॒गा(३)न् । अ॒ग्नी॒दित्य॑ग्नि
 - इत् । इति॑ । आ॒ह॒ । यत् । ब्रू॒यात् । अ॒ग॒न् । अ॒ग्निः । इति॑ () । अ॒ग्नौ । अ॒ग्निम्
 । ग॒म॒येत् । नि॒रिति॑ । यज॑मानम् । सु॒व॒र्गादि॑ति॒ सुवः॑-गात् । लो॒कात् । भ॒जेत् । अ॒ग॒न् ।
 इति॑ । ए॒व । ब्रू॒यात् । यज॑मानम् । ए॒व । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः॑ - गम् । लो॒कम् । ग॒म॒यति॑ ॥ 29

(आ॒साद्य॑ प्रा - न॑तिदृ॒शं करो॑ति - ह॒रति॑ - वि॒यु॒याद् - यज॑मानमे॒वा-ऽग्नि॑रिति॑ - स॒प्तद॑श च)
 (A5)

TS 2.6.6.1

अ॒ग्नेः । त्र॒यः । ज्या॒या॒सः । भ्रा॒तरः॑ । आ॒स॒न् । ते । दे॒वेभ्यः॑ । ह॒व्यम् । व॒ह॒न्तः ।
 प्रेति॑ । अ॒मी॒यन्त॑ । सः । अ॒ग्निः । अ॒बि॒भेत् । इ॒त्थम् । वा॒व । स्यः । आ॒र्तिम् । ए॒ति॑

। अ॒रि॒ष्य॒ति । इति॑ । सः । नि॒ला॒य॒त । सः । अ॒पः । प्रेति॑ । अ॒वि॒श॒त् । तम् । दे॒व॒ताः ।
। प्रै॒ष॒मि॒तिं प्र - ए॒ष॒म् । ऐ॒च्छ॒न् । तम् । म॒थ्स्यः॑ । प्रेति॑ । अ॒ब्र॒वी॒त् । तम् । अ॒श॒प॒त् ।
धि॒या॒धि॒येति॑ धि॒या-धि॒या । त्वा । वृ॒द्ध्या॒सुः । यः । मा । प्रेति॑ । अ॒वोचः॑ । इति॑ । तस्मा॑त्
। म॒थ्स्य॑म् । धि॒या॒धि॒येति॑ धि॒या - धि॒या । घ्नन्ति॑ । श॒प्तः । 30

TS 2.6.6.2

हि । तम् । अ॒न्वि॒तिं । अ॒वि॒न्द॒न् । तम् । अ॒ब्रु॒व॒न् । उ॒पेति॑ । नः । एति॑ । व॒र्त॒स्व ।
ह॒व्यम् । नः । व॒ह । इति॑ । सः । अ॒ब्र॒वी॒त् । व॒र॑म् । वृ॒णै । यत् । ए॒व । गृ॒ही॒त॒स्य॑ ।
अ॒हु॒त॒स्य॑ । ब॒हिः प॒रि॒धीति॑ ब॒हिः - प॒रि॒धि । स्क॒न्द॑त् । तत् । मे । भ्रा॒तृ॒णाम् । भा॒ग॒धे॒य॒मि॒तिं
भा॒ग - धे॒य॑म् । अ॒स॒त् । इति॑ । तस्मा॑त् । यत् । गृ॒ही॒त॒स्य॑ । अ॒हु॒त॒स्य॑ । ब॒हिः प॒रि॒धीति॑
ब॒हिः - प॒रि॒धि । स्क॒न्द॑ति । ते॒षा॑म् । तत् । भा॒ग॒धे॒य॒मि॒तिं भा॒ग - धे॒य॑म् । तान् । ए॒व ।
तेन॑ । प्री॒णा॒ति । प॒रि॒धी॒नि॒तिं प॒रि - धी॑न् । प॒री॒तिं । दु॒धा॒ति । रक्ष॑साम् । अ॒प॒ह॒त्या इत्य॑प -
ह॒त्यै । स॒मि॒तिं । स्प॒र॒श॒य॒ति । 31

TS 2.6.6.3

रक्ष॑साम् । अ॒न॒न्व॒व॒चा॒रा॒येत्य॑न॒नु - अ॒व॒चा॒रा॒य । न । पु॒र॒स्ता॑त् । प॒री॒तिं । दु॒धा॒ति । आ॒दि॒त्यः
। हि । ए॒व । उ॒द्य॒न्ति॒त्यु॒त् - य॒न् । पु॒र॒स्ता॑त् । रक्ष॑सि॒सि । अ॒प॒ह॒न्ती॒त्य॑प - ह॒न्ति॑ । ऊ॒र्ध्वे
इति॑ । स॒मि॒धा॒वि॒तिं सं - इ॒धौ । एति॑ । दु॒धा॒ति । उ॒प॒रि॒ष्टा॒त् । ए॒व । रक्ष॑सि॒सि । अ॒पे॒तिं ।
ह॒न्ति॑ । य॒जु॒षा । अ॒न्याम् । तू॒ष्णी॑म् । अ॒न्याम् । मि॒थु॒न॒त्वा॒येति॑ मि॒थु॒न - त्वा॒य॑ । द्वे इति॑
। एति॑ । दु॒धा॒ति । द्वि॒पा॒दि॒तिं द्वि - पा॒त् । य॒ज॑मानः । प्र॒ति॑ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति - स्थि॒त्यै ।
ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न॒ इति॑ ब्र॒ह्म - वा॒दि॒नः । वृ॒द्धन्ति॑ । सः । तु । वै । य॒जे॒त् । यः । य॒ज्ञ॒स्य॑ । आ॒र्त्या
। व॒सी॒यान् । स्या॒त् । इति॑ । भू॒प॑त॒य इति॑ भू - प॒त॒ये । स्वा॒हा । भु॒व॑न॒प॒त॒य इति॑ भु॒व॑न -
प॒त॒ये । स्वा॒हा । भू॒ता॒ना॑म् । 32

TS 2.6.6.4

पतये । स्वाहा । इति । स्कन्म । अन्विति । मन्त्रयेत् । यस्स्य । एव । तत् । आर्त्या । यजमानः । वसीयान् । भवति । भूयसीः । हि । देवताः । प्रीणाति । जामि । वै । एतत् । यस्स्य । क्रियते । यत् । अन्वञ्चौ । पुरोडाशौ । उपाशुयाजमित्युपाशु-याजम् । अन्तरा । यजति । अजामित्वायेत्यजामि - त्वाय । अथो इति । मिथुनत्वायेति मिथुन - त्वाय । अग्निः । अमुष्मिन् । लोके । आसीत् । यमः । अस्मिन् । ते । देवाः । अब्रुवन् । एति । इत् । इमौ । वि । परीति । ऊहाम् । इति । अन्नाद्येनेत्यन्न - अद्येन । देवाः । अग्निम् । 33

TS 2.6.6.5

उपामन्त्रयन्तेत्युप-अमन्त्रयन्त । राज्येन । पितरः । यमम् । तस्मात् । अग्निः । देवानाम् । अन्नाद इत्यन्न - अदः । यमः । पितृणाम् । राजा । यः । एवम् । वेद । प्रेति । राज्यम् । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । आपोति । तस्मै । एतत् । भागधेयमिति भाग - धेयम् । प्रेति । अयच्छन् । यत् । अग्नये । स्विष्टकृत् इति स्विष्ट - कृते । अवघन्तीत्यव - घन्ति । यत् । अग्नये । स्विष्टकृत् इति स्विष्ट - कृते । अवघतीत्यव - घति । भागधेयेनेति भाग-धेयेन । एव । तत् । रुद्रम् । समिति । अर्द्धयति । सकृत्सकृदिति सकृत् - सकृत् । अवेति । द्यति । सकृत् । इव । हि । रुद्रः । उत्तरार्द्धादित्युत्तर - अर्द्धात् । अवेति । द्यति । एषा । वै । रुद्रस्य । 34

TS 2.6.6.6

दिक् । स्वायाम् । एव । दिशि । रुद्रम् । निरवदयत् इति निः-अवदयते । द्विः । अभीति । धारयति । चतुरवत्तस्येति चतुः - अवत्तस्य । आस्यै । पशवः । वै । पूर्वाः । आहुतय इत्या - हुतयः । एषः । रुद्रः । यत् । अग्निः । यत् । पूर्वाः । आहुतीरित्या - हुतीः । अभीति । जुहुयात् । रुद्राय । पशून् । अपीति । दुद्ध्यात् । अपशुः । यजमानः । स्यात् । अतिहायेत्यति - हाय । पूर्वाः । आहुतीरित्या - हुतीः । जुहोति । पशूनाम् । गोपीथाय ॥ 35

(शसः - स्पर्शयति - भूतानां - मृगिः - रुद्रस्य - सप्तत्रिंशच्च) (A6)

TS 2.6.7.1

मनुः । पृथिव्याः । यज्ञियम् । ऐच्छत् । सः । घृतम् । निषिक्तमिति नि - सिक्तम् ।
अविन्दत् । सः । अब्रवीत् । कः । अस्य । ईश्वरः । यज्ञे । अपीति । कर्तोः । इति ।
तौ । अब्रूताम् । मित्रावरुणाविति मित्रा - वरुणौ । गोः । एव । आवम् । ईश्वरौ । कर्तोः
। स्वः । इति । तौ । ततः । गाम् । समिति । ऐर्यताम् । सा । यत्रयत्रेति यत्र - यत्र
। न्यक्रामदिति नि - अक्रामत् । ततः । घृतम् । अपीड्यत् । तस्मात् । घृतपदीति घृत -
पदी । उच्यते । तत् । अस्यै । जन्म । उपहूतमित्युप - हूतम् । रथन्तरमिति रथं - तरम्
। सह । पृथिव्या । इति । आह । 36

TS 2.6.7.2

इयम् । वै । रथन्तरमिति रथं - तरम् । इमाम् । एव । सह । अन्नाद्येनेत्यन्न - अद्येन । उपेति
। ह्वयते । उपहूतमित्युप - हूतम् । वामदेव्यमिति वाम - देव्यम् । सह । अन्तरिक्षेण । इति
। आह । पशवः । वै । वामदेव्यमिति वाम - देव्यम् । पशून् । एव । सह । अन्तरिक्षेण
। उपेति । ह्वयते । उपहूतमित्युप-हूतम् । बृहत् । सह । दिवा । इति । आह । ऐरम् ।
वै । बृहत् । इराम् । एव । सह । दिवा । उपेति । ह्वयते । उपहूता इत्युप - हूताः ।
सप्त । होत्राः । इति । आह । होत्राः । एव । उपेति । ह्वयते । उपहूतेत्युप-हूता । धेनुः । 37

TS 2.6.7.3

सहरषभेति सह-ऋषभा । इति । आह । मिथुनम् । एव । उपेति । ह्वयते । उपहूत इत्युप
- हूतः । भक्षः । सखा । इति । आह । सोमपीथमिति सोम - पीथम् । एव । उपेति ।
ह्वयते । उपहूता(4)इत्युप - हूता(3) । हो इति । इति । आह । आत्मानम् । एव । उपेति
। ह्वयते । आत्मा । हि । उपहूतानामित्युप - हूतानाम् । वसिष्ठः । इडाम् । उपेति । ह्वयते
। पशवः । वै । इडा । पशून् । एव । उपेति । ह्वयते । चतुः । उपेति । ह्वयते ।

चतुष्पाद इति चतुः-पादः । हि । पशवः । मानवी । इति । आह । मनुः । हि । एताम् । 38

TS 2.6.7.4

अग्रे । अपश्यत् । घृतपदीति घृत-पदी । इति । आह । यत् । एव । अस्यै । पदात् । घृतम् । अपीड्यत् । तस्मात् । एवम् । आह । मैत्रावरुणीति मैत्रा - वरुणी । इति । आह । मित्रावरुणाविति मित्रा - वरुणौ । हि । एनाम् । समैरयतामिति सं - ऐरयताम् । ब्रह्म । देवकृतमिति देव - कृतम् । उपहूतमित्युप - हूतम् । इति । आह । ब्रह्म । एव । उपेति । ह्वयते । दैव्याः । अद्भ्यवः । उपहूता इत्युप - हूताः । उपहूता इत्युप - हूताः । मनुष्याः । इति । आह । देवमनुष्यानिति देव-मनुष्यान् । एव । उपेति । ह्वयते । ये । इमम् । यश्म् । अवान् । ये । यज्ञपतिमिति यज्ञ - पतिम् । वर्द्धान् । इति । आह । 39

TS 2.6.7.5

यज्ञाय । च । एव । यजमानाय । च । आशिषमित्या-शिषम् । एति । शास्ते । उपहूते इत्युप - हूते । द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । इति । आह । द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । एव । उपेति । ह्वयते । पूर्वजे इति पूर्व - जे । ऋतावरी इत्यृत - वरी । इति । आह । पूर्वजे इति पूर्व - जे । हि । एते इति । ऋतावरी इत्यृत - वरी । देवी इति । देवपुत्रे इति देव - पुत्रे । इति । आह । देवी इति । हि । एते इति । देवपुत्रे इति देव - पुत्रे । उपहूत इत्युप-हूतः । अयम् । यजमानः । इति । आह । यजमानम् । एव । उपेति । ह्वयते । उत्तरस्यामित्युत् - तस्याम् । देवयज्यायामिति देव - यज्यायाम् । उपहूत इत्युप - हूतः । भूयसि । हविष्करण इति हविः - करणे । उपहूत इत्युप - हूतः । दिव्ये । धामन् । उपहूत इत्युप - हूतः । 40

TS 2.6.7.6

इति । आह । प्रजेति प्र - जा । वै । उत्तरेत्युत् - तरा । देवयज्येति देव - यज्या । पशवः

। भूयः । हविष्करणमिति हविः - करणम् । सुवर्ग इति सुवः-गः । लोकः । दिव्यम् । धाम
। इदम् । असि । इदम् । असि । इति । एव । यज्ञस्य । प्रियम् । धाम । उपेति । ह्वयते
। विश्वम् । अस्य । प्रियम् । उपहूतमित्युप - हूतम् । इति । आह । अछेबंदारमित्यछेबंद
- कारम् । एव । उपेति । ह्वयते ॥ 41

(आह - धेनु- रेतां - वर्द्धानित्याह - धामनुपहूत - श्वतुस्त्रिशच्च) (A7)

TS 2.6.8.1

पशवः । वै । इडा । स्वयम् । एति । दुत्ते । कामम् । एव । आत्मना । पशूनाम् । एति
। दुत्ते । न । हि । अन्यः । कामम् । पशूनाम् । प्रयच्छतीति प्र - यच्छति । वाचः ।
पतये । त्वा । हुतम् । प्रेति । अश्नामि । इति । आह । वाचम् । एव । भागधेयेनेति भाग
- धेयेन । प्रीणाति । सदसः । पतये । त्वा । हुतम् । प्रेति । अश्नामि । इति । आह ।
स्वगाकृत्या इति स्वगा - कृत्यै । चतुरवत्तमिति चतुः - अवत्तम् । भवति । हविः । वै ।
चतुरवत्तमिति चतुः - अवत्तम् । पशवः । चतुरवत्तमिति चतुः - अवत्तम् । यत् । होता ।
प्राश्नीयादिति प्र - अश्नीयात् । होता । 42

TS 2.6.8.2

आर्तिम् । एति । ऋच्छेत् । यत् । अग्नौ । जुहुयात् । रुद्राय । पशून् । अपीति । दुद्ध्यात्
। अपशुः । यजमानः । स्यात् । वाचः । पतये । त्वा । हुतम् । प्रेति । अश्नामि । इति
। आह । परोक्षमिति परः - अक्षम् । एव । एतत् । जुहोति । सदसः । पतये । त्वा ।
हुतम् । प्रेति । अश्नामि । इति । आह । स्वगाकृत्या इति स्वगा - कृत्यै । प्रेति । अश्नन्ति
। तीर्थे । एव । प्रेति । अश्नन्ति । दक्षिणाम् । दुदाति । तीर्थे । एव । दक्षिणाम् ।
दुदाति । वीति । वै । एतत् । यज्ञम् । 43

TS 2.6.8.3

छिन्दन्ति । यत् । मृद्ध्यतः । प्राश्नन्तीति प्र - अश्नन्ति । अद्भिरित्यत् - भिः । मार्जयन्ते । आपः । वै । सर्वाः । देवताः । देवताभिः । एव । यज्ञम् । समितिं । तन्वन्ति । देवाः । वै । यज्ञात् । रुद्रम् । अन्तः । आयन् । सः । यज्ञम् । अविद्ध्यत् । तम् । देवाः । अभि । समितिं । अगच्छन्त । कल्पताम् । नः । इदम् । इति । ते । अब्रुवन् । स्विष्टमिति सु - इष्टम् । वै । नः । इदम् । भविष्यति । यत् । इमम् । राधयिष्यामः । इति । तत् । स्विष्टकृत इति स्विष्ट - कृतः । स्विष्टकृत्वमिति स्विष्टकृत - त्वम् । तस्य । आविद्धमित्या - विद्धम् । निरिति । 44

TS 2.6.8.4

अकृन्तन् । यवेन । संमितमिति सं - मितम् । तस्मात् । यवमात्रमिति यव - मात्रम् । अवेति । द्येत् । यत् । ज्यायः । अवद्येदित्यव - द्येत् । रोपयेत् । तत् । यज्ञस्य । यत् । उपेति । च । स्तृणीयात् । अभीति । च । घारयेत् । उभयतः, सश्वायीत्युभयतः - सश्वायि । कुर्यात् । अवदायेत्यव - दायं । अभीति । घारयति । द्विः । समितिं । पद्यते । द्विपादिति द्वि - पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । यत् । तिरश्चीनम् । अतिहरोदित्यति - हरेत् । अनंभिविद्धमित्यनंभि - विद्धम् । यज्ञस्य । अभीति । विद्ध्येत् । अग्रेण । परीति । हरति । तीर्थेन । एव । परीति । हरति । तत् । पूष्णे । परीति । अहरन् । तत् । 45

TS 2.6.8.5

पूषा । प्राश्येति प्र - अश्यं । द्रुतः । अरुणत् । तस्मात् । पूषा । प्रपिष्टभाग इति प्रपिष्ट - भागः । अदन्तकः । हि । तम् । देवाः । अब्रुवन् । वीति । वै । अयम् । अर्द्धि । अप्राशित्रिय इत्यप्र - अशित्रियः । वै । अयम् । अभूत् । इति । तत् । बृहस्पतये । परीति । अहरन् । सः । अबिभेत् । बृहस्पतिः । इत्थम् । वाव । स्यः । आर्तिम् । एति । अरिष्यति । इति । सः । एतम् । मन्त्रम् । अपश्यत् । सूर्यस्य । त्वा । चक्षुषा । प्रतीति

। प॒श्या॒मि । इति॑ । अ॒ब्रवी॒त् । न । हि । सूर्य॑स्य । चक्षुः॑ । 46

TS 2.6.8.6

किम् । च॒न । हि॒नस्ति॑ । सः । अ॒बिभे॑त् । प्र॒तिगृ॑ह्णन्त॒मिति॑ प्र॒ति - गृ॑ह्णन्त॒म् । मा॒ । हि॒सि॒ष्यति॑ । इति॑ । दे॒वस्य॑ । त्वा॒ । स॒वितुः॑ । प्र॒स॒व इति॑ प्र - स॒वे । अ॒श्विनोः॑ । बा॒हुभ्या॑मिति॑ बा॒हु - भ्या॑म् । पू॒ष्णः । ह॒स्ताभ्या॑म् । प्र॒तीति॑ । गृ॒ह्णामि॑ । इति॑ । अ॒ब्रवी॒त् । स॒वितृ॑प्र॒सूत॑ इति॑ स॒वितृ॑ - प्र॒सूतः॑ । ए॒व । ए॒न॒त् । ब्र॒ह्म॑णा । दे॒वता॑भिः । प्र॒तीति॑ । अ॒गृ॒ह्णात् । सः । अ॒बिभे॑त् । प्रा॒श्नन्त॒मिति॑ प्र - अ॒श्नन्त॒म् । मा॒ । हि॒सि॒ष्यति॑ । इति॑ । अ॒ग्नेः । त्वा॒ । आ॒स्ये॑न । प्रेति॑ । अ॒श्नामि॑ । इति॑ । अ॒ब्रवी॒त् । न । हि । अ॒ग्नेः । आ॒स्य॑म् । किम् । च॒न । हि॒नस्ति॑ । सः । अ॒बिभे॑त् । 47

TS 2.6.8.7

प्रा॒शि॒त॒मिति॑ प्र-अ॒शित॑म् । मा॒ । हि॒सि॒ष्यति॑ । इति॑ । ब्रा॒ह्म॑णस्य॑ । उ॒दरे॑ण । इति॑ । अ॒ब्रवी॒त् । न । हि । ब्रा॒ह्म॑णस्य॑ । उ॒दर॑म् । किम् । च॒न । हि॒नस्ति॑ । बृ॒हस्प॑तेः । ब्र॒ह्म॑णा । इति॑ । सः । हि । ब्र॒ह्मि॑ष्ठः । अ॒पेति॑ । वै । ए॒तस्मा॑त् । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । क्रा॒म॒न्ति । यः । प्रा॒शि॒त्र॒मिति॑ प्र - अ॒शित्र॑म् । प्रा॒श्नातीति॑ प्र - अ॒श्नाति॑ । अ॒द्भिरि॑त्य॒त् - भिः । मा॒र्ज॑यित्वा । प्रा॒णानि॑ति॒ प्र-अ॒नान् । स॒मिति॑ । मृ॒श॒ते । अ॒मृत॑म् । वै । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । अ॒मृत॑म् । आपः॑ । प्रा॒णानि॑ति॒ प्र - अ॒नान् । ए॒व । य॒था॒स्था॒नमिति॑ यथा - स्था॒नम् । उ॒पेति॑ । ह्य॒य॒ते ॥ 48

(प्रा॒श्नीया॑द्धोता - य॒ज्ञं - नि - र॑हर॒न्त - चक्षुः॑ - रा॒स्यं किञ्च॑न हि॒नस्ति॑ सोऽ॒बिभे॑ - चतु॑श्चत्वारि॒ंशच्च) (A8)

TS 2.6.9.1

अ॒ग्नी॒ध इत्य॑ग्नि - इ॒धे॑ । एति॑ । दु॒धा॒ति । अ॒ग्निमु॑खा॒नित्य॑ग्नि - मु॒खा॒न् । ए॒व । ऋ॒तून् । प्री॒णा॒ति । स॒मिध॑मिति॑ सं - इ॒ध॑म् । एति॑ । दु॒धा॒ति । उ॒त्तरा॑सा॒मित्यु॑त् - त॒रा॒साम् । आहु॑तीना॒मित्या॑ -

हुतीनाम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । अथो इति । समिद्धतीति समित् - वृत्ति । एव । जुहोति । परिधीनिति परि - धीन् । समिति । मष्टि । पुनाति । एव । एनान् । सकृत्सकृदिति सकृत् - सकृत् । समिति । मष्टि । पराङ् । इव । हि । एतरहि । यज्ञः । चतुः । समिति । पद्यते । चतुष्पाद इति चतुः - पादः । पशवः । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । ब्रह्मन् । प्रेति । स्थास्याम् । इति । आह । अत्र । वै । एतरहि । यज्ञः । श्रितः । 49

TS 2.6.9.2

यत्र । ब्रह्मा । यत्र । एव । यज्ञः । श्रितः । ततः । एव । एनम् । एति । रभते । यत् । हस्तेन । प्रमीवेदिति प्र - मीवेत् । वेपनः । स्यात् । यत् । शीर्ष्णा । शीर्षक्तिमानिति शीर्षक्ति-मान् । स्यात् । यत् । तूष्णीम् । आसीत् । असंप्रत्त इत्यसंप्रत्तः । यज्ञः । स्यात् । प्रति । तिष्ठ । इति । एव । ब्रूयात् । वाचि । वै । यज्ञः । श्रितः । यत्र । एव । यज्ञः । श्रितः । ततः । एव । एनम् । सम् । प्रेति । यच्छति । देव । सवितः । एतत् । ते । प्रेति । 50

TS 2.6.9.3

आह । इति । आह । प्रसूत्या इति प्र - सूत्यै । बृहस्पतिः । ब्रह्मा । इति । आह । सः । हि । ब्रह्मिष्ठः । सः । यज्ञम् । पाहि । सः । यज्ञपतिमिति यज्ञ - पतिम् । पाहि । सः । माम् । पाहि । इति । आह । यज्ञाय । यजमानाय । आत्मने । तेभ्यः । एव । आशिषमित्या - शिषम् । एति । शास्ते । अनैत्यै । आश्राव्येत्या - श्राव्य । आह । देवान् । यज्ञ । इति । ब्रह्मवादिन् इति ब्रह्म - वादिनः । वदन्ति । इष्टाः । देवताः । अथ । कृते । एते । देवाः । इति । छन्दांसि । इति । ब्रूयात् । गायत्रीम् । त्रिष्टुभम् । 51

TS 2.6.9.4

जगतीम् । इति । अथो इति । खलु । आहुः । ब्राह्मणाः । वै । छन्दांसि । इति । तान् । एव । तत् । यजति । देवानाम् । वै । इष्टाः । देवताः । आसन्न । अथ । अग्निः ।

न । उदितिं । अज्वलत् । तम् । देवाः । आहुंतीभिरित्याहुंति - भिः । अनूयाजेष्वित्यनु -
याजेषु । अन्वितिं । अविन्दुन् । यत् । अनूयाजानित्यनु-याजान् । यजति । अग्निम् । एव
। तत् । समितिं । इन्धे । एतदुः । वै । नाम । आसुरः । आसीत् । सः । एतर्हि ।
यज्ञस्य । आशिषमित्यां - शिषम् । अवृङ्क्ते । यत् । ब्रूयात् । एतत् । 52

TS 2.6.9.5

उ । द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । भद्रम् । अभूत् । इति । एतदुम् । एव । आसुरम्
। यज्ञस्य । आशिषमित्यां - शिषम् । गमयेत् । इदम् । द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी ।
भद्रम् । अभूत् । इति । एव । ब्रूयात् । यजमानम् । एव । यज्ञस्य । आशिषमित्यां - शिषम्
। गमयति । आदर्धम् । सूक्तवाकमिति सूक्त - वाकम् । उत । नमोवाकमिति नमः-वाकम् ।
इति । आह । इदम् । अराध्स्म । इति । वाव । एतत् । आह । उपश्रित इत्युप - श्रितः
। दिवः । पृथिव्योः । इति । आह । द्यावापृथिव्योरिति द्यावा - पृथिव्योः । हि । यज्ञः ।
उपश्रित इत्युप - श्रितः । ओमन्वती इत्योमन् - वती । ते । अस्मिन् । यज्ञे । यजमान ।
द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । 53

TS 2.6.9.6

स्ताम् । इति । आह । आशिषमित्यां-शिषम् । एव । एताम् । एति । शास्ते । यत् ।
ब्रूयात् । सूपावसानेति सु - उपावसाना । च । स्वद्वयवसानेति सु - अद्वयवसाना । च ।
इति । प्रमायुक् इति प्र - मायुक्ः । यजमानः । स्यात् । यदा । हि । प्रमीयन्त इति प्र
- मीयन्ते । अथ । इमाम् । उपावस्यतीत्युप - अवस्यति । सूपचरणेति सु - उपचरणा ।
च । स्वधिचरणेति सु - अधिचरणा । च । इति । एव । ब्रूयात् । वरीयसीम् । एव ।
अस्मै । गव्यूतिम् । एति । शास्ते । न । प्रमायुक् इति प्र - मायुक्ः । भवति । तयोः ।
आविदीत्यां-विदि । अग्निः । इदम् । हविः । अजुषत् । इति । आह । याः । अयाक्ष्म । 54

TS 2.6.9.7

देवताः । ताः । अ॒री॒र॒धाम् । इति॑ । वाव । ए॒तत् । आ॒ह् । यत् । न । नि॒र्दि॒शे॒दिति॑ निः
- दि॒शेत् । प्र॒ति॒वे॒शमि॒ति॑ प्र॒ति॑ - वे॒शम् । यु॒ञ्ज्य॑ । आ॒शी॒रि॒त्या॑ - शीः । गृ॒च्छेत् । ए॒ति॑ ।
शा॒स्ते । अ॒यम् । यज॑मानः । अ॒सौ । इति॑ । आ॒ह् । नि॒र्दि॒श्ये॒ति॑ निः - दि॒श्य॑ । ए॒व । ए॒नम्
। सु॒व॒र्गमि॒ति॑ सु॒वः-गम् । लो॒कम् । ग॒म॒य॒ति॑ । आ॒युः । ए॒ति॑ । शा॒स्ते । सु॒प्र॒जा॒स्त्वमि॒ति॑
सु॒प्र॒जाः - त्वम् । ए॒ति॑ । शा॒स्ते । इति॑ । आ॒ह् । आ॒शि॒षमि॒त्या॑-शि॒षम् । ए॒व । ए॒ताम्
। ए॒ति॑ । शा॒स्ते । स॒जा॒त॒व॒न॒स्यामि॒ति॑ स॒जा॒त - व॒न॒स्याम् । ए॒ति॑ । शा॒स्ते । इति॑ । आ॒ह्
। प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । वै । स॒जा॒ता इति॑ स - जा॒ताः । प्रा॒णानि॒ति॑ प्र - अ॒नान् । ए॒व । 55

TS 2.6.9.8

न । अ॒न्तः । ए॒ति॑ । तत् । अ॒ग्निः । दे॒वः । दे॒वे॒भ्यः । व॒न॑ते । व॒यम् । अ॒ग्नेः । मा॒नु॒षाः
। इति॑ । आ॒ह् । अ॒ग्निः । दे॒वे॒भ्यः । व॒नु॒ते । व॒यम् । म॒नु॒ष्ये॒भ्यः । इति॑ । वाव । ए॒तत्
। आ॒ह् । इ॒ह । ग॒तिः । वा॒म॒स्य॑ । इ॒दम् । च॒ । नमः॑ । दे॒वे॒भ्यः । इति॑ । आ॒ह् । याः
। च॒ । ए॒व । दे॒वताः॑ । यज॑ति । याः । च॒ । न । ता॒भ्यः । ए॒व । उ॒भयी॑भ्यः । नमः॑ ।
क॒रो॒ति॑ । आ॒त्म॒नः । अ॒नो॒त्त्यै ॥ 56

(श्रितः - ते प्र - त्रिष्टुभं - मेतद् - द्यावापृथिवी - या अयाक्ष्म- प्राणानेव - षट्त्वारिंशच्च
) (A9)

TS 2.6.10.1

दे॒वाः । वै । यु॒ञ्ज्य॑ । स्व॒गा॒क॒र्तार॒मि॒ति॑ स्व॒गा - क॒र्तार॑म् । न । अ॒वि॒न्दु॒न् । ते । श॒यु॒मि॒ति॑
शं - युम् । बा॒र॒ह॒स्प॒त्यम् । अ॒ब्रु॒व॒न् । इ॒मम् । नः॑ । यु॒ञ्ज्य॑ । स्व॒गे॒ति॑ स्व - गा । कुरु॑
। इति॑ । सः । अ॒ब्र॒वीत् । व॒रम् । वृ॒णै । यत् । ए॒व । अ॒ब्रा॒ह्म॒णो॒क्त॑ इत्य॒ब्रा॒ह्म॒ण - उ॒क्तः
। अ॒श्र॒द्धान् इत्य॒श्र॒त् - दु॒धा॒नः । यजा॑तै । सा । मे॒ । यु॒ञ्ज्य॑ । आ॒शी॒रि॒त्या॑ - शीः ।

असुत् । इति । तस्मात् । यत् । अब्राह्मणोक्त इत्यब्राह्मण - उक्तः । अश्रद्धधान इत्यश्रद्ध -
दुधानः । यजते । शंयुमिति शं-युम् । एव । तस्य । बरुहस्पत्यम् । यज्ञस्य । आशीरित्या -
शीः । गच्छति । एतत् । मम । इति । अब्रवीत् । किम् । मे । प्रजाया इति प्र - जायाः । 57

TS 2.6.10.2

इति । यः । अपगुरात् इत्यप - गुरात् । शतेन । यातयात् । यः । निहनुदिति नि - हनत्
। सहस्रेण । यातयात् । यः । लोहितम् । कर्वत् । यावतः । प्रस्कद्येति प्र - स्कद्यं ।
पांसून् । संगृह्णादिति सं - गृह्णात् । तावतः । संवत्सरानिति सं - वत्सरान् । पितृलोकमिति
पितृ-लोकम् । न । प्रेति । जानात् । इति । तस्मात् । ब्राह्मणाय । न । अपेति । गुरेत् ।
न । नीति । हन्यात् । न । लोहितम् । कुर्यात् । एतावता । ह । एनसा । भवति । तत्
। शंयोरिति शं-योः । एति । वृणीमहे । इति । आह । यज्ञम् । एव । तत् । स्वगेति स्व
- गा । करोति । तत् । 58

TS 2.6.10.3

शंयोरिति शं - योः । एति । वृणीमहे । इति । आह । शंयुमिति शं - युम् । एव ।
बरुहस्पत्यम् । भागधेयेनेति भाग - धेयेन । समिति । अर्द्धयति । गातुम् । यज्ञाय । गातुम्
। यज्ञपतय इति यज्ञ-पतये । इति । आह । आशिषमित्या - शिषम् । एव । एताम् । एति
। शास्ते । सोमम् । यजति । रेतः । एव । तत् । दुधाति । त्वष्टारम् । यजति । रेतः
। एव । हितम् । त्वष्टा । रूपाणि । वीति । करोति । देवानाम् । पत्नीः । यजति ।
मिथुनत्वायेति मिथुन-त्वायं । अग्निम् । गृहपतिमिति गृह - पतिम् । यजति । प्रतिष्ठित्या इति
प्रति - स्थित्यै । जामि । वै । एतत् । यज्ञस्य । क्रियते । 59

TS 2.6.10.4

यत् । आज्येन । प्रयाजा इति प्र - याजाः । इज्यन्ते । आज्येन । पत्नीसंयाजा इति पत्नी -

सं॒या॒जाः । ऋ॒चम् । अ॒नू॒च्येत्यनु॑ - उ॒च्ये । प॒त्नी॒सं॒या॒जाना॑मिति॑ प॒त्नी - सं॒या॒जाना॑म् । ऋ॒चा
। य॒ज॒ति । अ॒जा॑मि॒त्वा॒येत्य॒जामि॑ - त्वा॒य । अथो॒ इति॑ । मि॒थु॒न॒त्वा॒येति॑ मि॒थु॒न - त्वा॒य ।
प॒ङ्क्ति॑प्रा॒यण॒ इति॑ प॒ङ्क्ति - प्रा॒यणः । वै । य॒ज्ञः । प॒ङ्क्त्यु॑द॒यन॒ इति॑ प॒ङ्क्ति - उ॒द॒यनः । प॒ञ्च । प्र॒या॒जा
इति॑ प्र - या॒जाः । इ॒ज्यन्ते॑ । च॒त्वारः । प॒त्नी॒सं॒या॒जा इति॑ प॒त्नी - सं॒या॒जाः । स॒मिष्ट॑य॒जुरिति॑
स॒मिष्ट - य॒जुः । प॒ञ्चम॑म् । प॒ङ्क्तिम् । ए॒व । अ॒न्विति॑ । प्र॒यन्ती॑ति॑ प्र - य॒न्ति । प॒ङ्क्तिम् । अनु॑
। उ॒दिति॑ । य॒न्ति ॥ 60

(प्रजायाः - करोति तत् - क्रियते - त्रयस्त्रिंशच्च) (A10)

TS 2.6.11.1

यु॒क्ष्व । हि । दे॒व॒हूत॑मा॒निति॑ दे॒व॒हूत॑मान् । अ॒श्वान् । अ॒ग्ने । र॒थीः । इ॒व ॥ नी॒ति । हो॒ता
। पू॒र्व्यः । स॒दुः ॥ उ॒त । नः । दे॒व । दे॒वान् । अ॒च्छे । वो॒चः । वि॒दुष्ट॑ इति॑ वि॒दुः -
त॒रः ॥ श्र॒त् । वि॒श्वो॑ । वा॒र्या॑ । कृ॒धि ॥ त्वम् । ह । यत् । य॒विष्ट॑य । स॒हसः॑ । सू॒नो
। आ॒हु॒तेत्या॑ - हु॒त ॥ ऋ॒ता॒वेत्यृ॒त - वा । य॒ज्ञियः॑ । भु॒वः ॥ अ॒यम् । अ॒ग्निः । स॒ह॒स्त्रिणः॑
। वा॒जस्य॑ । श॒तिनः॑ । प॒तिः ॥ मू॒र्धा । क॒विः । र॒यी॒णाम् ॥ तम् । ने॒मिम् । ऋ॒भ॒वः ।
य॒था । ए॒ति । न॒म॒स्व । स॒हू॒तिभि॑रिति॑ स॒हू॒ति - भिः ॥ ने॒दी॒यः । य॒ज्ञम् । 61

TS 2.6.11.2

अ॒ङ्गिरः॑ ॥ तस्मै॑ । नू॒नम् । अ॒भिघ्न॑व॒ इत्य॒भि - द्य॒वे । वा॒चा । वि॒रू॒पेति॑ वि - रू॒प । नि॒त्यया॑
॥ वृ॒ष्णो॑ । चो॒द॒स्व । सु॒ष्टु॒तिमि॑ति॑ सु - स्तु॒तिम् ॥ कम् । उ॒ । स्वि॒त् । अ॒स्य । से॒नया॑ ।
अ॒ग्नेः । अ॒पा॒कच॑क्ष॒स इत्य॒पा॒क॒च॒क्षसः॑ ॥ प॒णिम् । गो॒षु । स्त॒राम॑हे ॥ मा । नः । दे॒वाना॑म्
। वि॒शः । प्र॒स्ना॒तीरिति॑ प्र - स्ना॒तीः । इ॒व । उ॒न्नाः ॥ कृ॒शम् । न । हा॒सुः । अ॒घ्नियाः॑ ॥
मा । नः । स॒म॒स्य । दू॒ढ्यः । परि॑द्वेष॒स इति॑ परि॑ - द्वेष॒सः । अ॒ह॒तिः ॥ ऊ॒र्मिः । न ।
ना॒वम् । ए॒ति । व॒धी॒त् ॥ नमः॑ । ते । अ॒ग्ने । ओ॒ज॑से । गृ॒णन्ति॑ । दे॒व । कृ॒ष्टयः॑ ॥ अ॒मैः

| 62

TS 2.6.11.3

अ॒मित्र॑म् । अ॒र्दय॑ ॥ कु॒वित् । स्वि॒तिं । नः॑ । ग॒र्विष्ट॑य॒ इति॑ गो-इष्ट॒ये । अ॒ग्रे । स॒र्वे॒षि॒ष इति॑
सं - वे॒षि॒षः । र॒यिम् ॥ उ॒रु॑कृ॒दित्यु॑रु॒-कृ॒त् । उ॒रु । नः॑ ॥ कृ॒धि । मा । नः॑ । अ॒स्मिन्
। म॒हा॒ध॒न इति॑ म॒हा-ध॒ने । प॒रेति॑ । व॒र्क । भा॒र॒भृ॒दिति॑ भा॒र - भृ॒त् । य॒था ॥ स॒र्व॒ग॒मि॒ति सं
- व॒र्गम् । स॒मि॒तिं । र॒यिम् । ज॒य ॥ अ॒न्यम् । अ॒स्मत् । भि॒यै । इ॒यम् । अ॒ग्रे । सि॒ष॒क्तु
। दु॒च्छु॒नां ॥ व॒र्द्ध । नः॑ । अ॒म॒व॒दि॒त्यम॑-व॒त् । श॒वः ॥ य॒स्य॑ । अ॒जु॒षत् । न॒म॒स्वि॒नः ।
श॒मीम् । अ॒दु॒र्म॒ख॒स्ये॒त्यदुः॑-म॒ख॒स्य॑ । वा ॥ तम् । घ॒ । इत् । अ॒ग्निः । वृ॒धा । अ॒व॒ति ॥
प॒र॒स्याः । अ॒धी॒तिं । 63

TS 2.6.11.4

स॒व॒त इति॑ सं-व॒तः । अ॒व॒रा॒न् । अ॒भि । ए॒तिं । त॒र् ॥ य॒त्र । अ॒हम् । अ॒स्मिं । तान्
। अ॒व ॥ वि॒द्म । हि । ते । पु॒रा । व॒यम् । अ॒ग्रे । पि॒तुः । य॒था । अ॒व॒सः ॥ अ॒ध
। ते । सु॒म॒म् । ई॒म॒हे ॥ यः । उ॒ग्रः । इ॒व । श॒र्य॑हे॒ति श॒र्य - हा । ति॒ग्म॒शृ॒ङ्ग इति॑
ति॒ग्म - शृ॒ङ्गः । न । व॒स॒गः ॥ अ॒ग्रे । पु॒रः । रु॒रो॒जि॒थ ॥ स॒खा॒यः । स॒मि॒तिं । वः
। स॒म्य॒ञ्च॑म् । इ॒ष॑म् । स्तो॒म॑म् । च॒ । अ॒ग्र॒यै ॥ व॒र्षि॑ष्ठाय । क्षि॒ती॒नाम् । ऊ॒र्जः ।
न॒प्त्रे । स॒ह॒स्व॒ते ॥ स॒स॒मि॒ति सं-स॒म् । इत् । यु॒व॒से । वृ॒ष॒न् () । अ॒ग्रे । वि॒श्वानि॑ ।
अ॒र्यः । आ ॥ इ॒डः । प॒दे । स॒मि॒तिं । इ॒द्व॒य॒से । सः । नः॑ । व॒सू॒नि । ए॒ति । भ॒र
॥ प्र॒जा॒प॒त् इति॑ प्र॒जा - प॒ते । सः । वे॒द । सो॒मा॒पू॒ष॒णे॒ति सो॒मा - पू॒ष॒णा । इ॒मौ । दे॒वौ ॥ 64

(य॒ज्ञ - म॒मै - र॒धि - वृ॒ष - न्नेका॒न्न वि॒श्र॒तिश्च॑) (A11)

TS 2.6.12.1

उ॒शन्तः । त्वा । ह॒वाम॑हे । उ॒शन्तः । समि॑ति । इ॒धीम॑हि ॥ उ॒शन् । उ॒शतः । एति॑
 । व॒ह । पि॒तृन् । ह॒विषे॑ । अ॒त्तवे॑ ॥ त्वम् । सो॒म । प्रचि॑कित इति प्र - चि॒कितः ।
 म॒नीषा । त्वम् । रजि॑ष्ठम् । अ॒न्विति॑ । ने॒षि । पन्था॑म् ॥ तव॑ । प्रणी॒तीति॑ प्र - नी॒ती ।
 पि॒तरः॑ । नः । इ॒न्द्रो इति॑ । दे॒वेषु॑ । र॒त्नम् । अ॒भज॑न्त । धीराः॑ ॥ त्वया॑ । हि । नः
 । पि॒तरः॑ । सो॒म । पूर्वे॑ । कर्मा॑णि । च॒क्रुः । प॒वमान॑ । धीराः॑ ॥ व॒न्वन् । अवा॑तः ।
 प॒रिधी॑निति परि - धीन् । अपे॑ति । ऊ॒र्णु । वी॒रेभिः॑ । अ॒श्वैः । म॒घवे॑ति म॒घ - वा । भ॒व । 65

TS 2.6.12.2

नः ॥ त्वम् । सो॒म । पि॒तृभिरि॑ति पि॒तृ - भिः । स॒वि॒दान इति॑ सं - वि॒दानः । अ॒न्विति॑ ।
 द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑-पृथि॒वी । एति॑ । त॒तन्थ॑ ॥ तस्मै॑ । ते । इ॒न्द्रो इति॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम॑
 । व॒यम् । स्या॑म् । प॒तयः॑ । र॒यीणाम् ॥ अ॒ग्निष्वा॑त्ता इत्य॒ग्नि- स्वा॑त्ताः । पि॒तरः॑ । एति॑ ।
 इ॒ह । ग॒च्छत॑ । स॒दः स॒द इति॑ स॒दः - स॒दः । स॒दत॑ । सु॒प्रणी॑तय इति सु - प्र॒णीत॑यः ॥
 अ॒त्त । ह॒वीर्षि॑ । प्र॒यता॑नीति प्र - य॒तानि॑ । ब॒रुहि॑षि । अथ॑ । र॒यिम् । स॒र्ववी॑रमिति स॒र्व -
 वी॑रम् । दु॒धात॑न् ॥ ब॒रुहि॑षद इति ब॒रुहि॑ - स॒दः । पि॒तरः॑ । ऊ॒ती । अ॒र्वाक् । इ॒मा । वः
 । ह॒व्या । च॒क्रुम् । जु॒षद्ध॑म् ॥ ते । एति॑ । ग॒त । अ॒वसा॑ । श॒तमे॑नेति शं - त॒मेन॑ । अथ॑
 । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म - भ्य॑म् । 66

TS 2.6.12.3

शम् । योः । अ॒रपः॑ । दु॒धात॑ ॥ एति॑ । अ॒हम् । पि॒तृन् । सु॒वि॒दत्रा॑निति सु - वि॒दत्रा॑न् ।
 अ॒वि॒त्सि । नपा॑तम् । च । वि॒क्रम॑णमिति वि - क्र॒मण॑म् । च । वि॒ष्णोः॑ ॥ ब॒रुहि॑षद इति
 ब॒रुहि॑ - स॒दः । ये । स्व॒धये॑ति स्व - ध॒या । सु॒तस्य॑ । भ॒जन्त॑ । पि॒त्वः । ते । इ॒ह ।
 आ॒गमि॑ष्ठा इत्या - ग॒मि॒ष्ठाः ॥ उ॒प॒हूता॑ इत्यु॒प - हू॑ताः । पि॒तरः॑ । सो॒म्यासः॑ । ब॒रुहि॑ष्येषु ।
 नि॒धिष्वि॑ति नि॒धिषु॑ । प्रि॒येषु॑ ॥ ते । एति॑ । ग॒मन्तु॑ । ते । इ॒ह । श्रु॒वन्तु॑ । अधी॑ति । ब्रु॒वन्तु॑
 । ते । अ॒वन्तु॑ । अ॒स्मान् ॥ उ॒दिति॑ । ई॒रता॑म् । अ॒वरे॑ । उ॒दिति॑ । प॒रांसः॑ । उ॒दिति॑ ।

म॒द्व्य॒माः । पि॒तरः॑ । सो॒म्यासः॑ ॥ अ॒सुम् । 67

TS 2.6.12.4

ये । ई॒युः । अ॒वृ॒काः । ऋ॒त॒ज्ञा इत्यृ॑त - ज्ञाः । ते । नः । अ॒व॒न्तु । पि॒तरः॑ । ह॒वेषु॑ ॥
इ॒दम् । पि॒तृ॒भ्य इति॑ पि॒तृ - भ्यः॑ । नमः॑ । अ॒स्तु । अ॒द्य । ये । पू॒र्वासः॑ । ये । उ॒प॒रासः॑
। ई॒युः ॥ ये । पा॒र्थि॒वे । रज॑सि । ए॒ति । निष॑त्ता इति नि - स॒त्ताः । ये । वा । नू॒नम् ।
सु॒वृ॒जना॒स्विति॑ सु॒वृ॒जना॑सु । वि॒क्षु ॥ अ॒ध । यथा॑ । नः । पि॒तरः॑ । प॒रासः॑ । प्र॒त्नासः॑ ।
अ॒ग्रे । ऋ॒तम् । आ॒शु॒षा॒णाः ॥ शु॒चि॑ । इत् । अ॒य॒न् । दी॒धि॒तिम् । उ॒क्थ॒शास॑ इत्यु॒क्थ -
शासः॑ । क्षा॒म । भि॒न्दन्तः॑ । अ॒रु॒णीः । अ॒पेति॑ । ब्र॒न् ॥ यत् । अ॒ग्रे । 68

TS 2.6.12.5

क॒व्य॒वा॒ह॒नेति॑ क॒व्य - वा॒ह॒न् । पि॒तृन् । यक्षि॑ । ऋ॒ता॒वृ॒ध इत्यृ॑त - वृ॒धः ॥ प्रेति॑ । च ।
ह॒व्यानि॑ । व॒क्ष्य॒सि । दे॒वे॒भ्यः॑ । च । पि॒तृ॒भ्य इति॑ पि॒तृ - भ्यः॑ । आ ॥ त्वम् । अ॒ग्रे ।
ई॒डितः॑ । जा॒त॒वे॒द इति॑ जा॒त - वे॒दः । अ॒वा॒ट् । ह॒व्यानि॑ । सु॒र॒भी॒णि । कृ॒त्वा ॥ प्रेति॑ ।
अ॒दाः । पि॒तृ॒भ्य इति॑ पि॒तृ - भ्यः॑ । स्व॒ध॒येति॑ स्व - ध॒या । ते । अ॒क्ष॒न् । अ॒द्धि । त्वम्
। दे॒व । प्र॒य॒तेति॑ प्र - य॒ता । ह॒वी॒र्षि॑ ॥ मा॒त॒ली । क॒व्यैः । य॒मः । अ॒ङ्गि॒रो॒भि॒रित्य॑ङ्गि॒रः -
भिः॑ । बृ॒ह॒स्पतिः॑ । ऋ॒क्॒भि॒रित्यृ॑क्-भिः॑ । वा॒वृ॒धानः॑ ॥ या॒न् । च । दे॒वाः । वा॒वृ॒धुः । ये
। च । दे॒वान् । स्वा॒हा । अ॒न्ये । स्व॒ध॒येति॑ स्व-ध॒या । अ॒न्ये । म॒द॒न्ति ॥ 69

TS 2.6.12.6

इ॒मम् । य॒म् । प्र॒स्तर॑मिति प्र - स्त॒रम् । ए॒ति । हि । सी॒द । अ॒ङ्गि॒रो॒भि॒रित्य॑ङ्गि॒रः - भिः॑ ।
पि॒तृ॒भि॒रिति॑ पि॒तृ - भिः॑ । सँ॒वि॒दान इति॑ सं - वि॒दानः॑ ॥ ए॒ति । त्वा । म॒न्त्राः॑ । क॒वि॒श॒स्ता
इति॑ क॒वि - श॒स्ताः । वृ॒ह॒न्तु । ए॒ना । रा॒ज॒न् । ह॒विषा॑ । मा॒द॒य॒स्व ॥ अ॒ङ्गि॒रो॒भि॒रित्य॑ङ्गि॒रः
- भिः॑ । ए॒ति । ग॒हि । य॒ज्ञि॒ये॒भिः॑ । य॒म । वै॒रू॒पैः । इ॒ह । मा॒द॒य॒स्व ॥ वि॒व॒स्व॒न्तम्

। हुवे । यः । पिता । ते । अस्मिन् । यज्ञे । बृहिषि । एति । निषद्येति नि - सद्यं
॥ अङ्गिरसः । नः । पितरः । नवग्वाः । अथर्वाणः । भृगवः । सोम्यासः ॥ तेषाम् ।
वयम् । सुमताविति सु - मतौ । यज्ञियानाम् । अपीति । भद्रे । सौमनसे () । स्याम् ॥ 70

(भवा - ऽस्मभ्य - मसुं - यदग्ने - मदन्ति - सौमनस - एकं च) (A12)

praSna korvai with starting padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(समिध - श्वक्षुषी - प्रजापतिराज्यं - देवस्य स्फ्यं - ब्रह्मवादिनो ऽद्भि - रग्रेस्त्रयो - मनुः पृथिव्याः
- पशवो - ऽग्नीधे - देवा वै यज्ञस्य - युक्ष्वो - शन्तस्त्वा - द्वादश)

korvai with starting padams of 1, 11, 21 series of pa jcAtis :-

(समिधो - याज्या - तस्मान्नभाऽगश्च - हि तमन्वि - त्याह प्रजा वा - आहेत्याह - युक्ष्वा हि - सप्ततिः)

first and last padam of Sixth praSnam of kANDam 2 :-

(समिधः - सौमनसे स्याम)

॥ हरिः ॐ ॥ ॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः समाप्तः ॥ ॥
इति द्वितीयं काण्डं ॥

2.6.1 Appendix

2.6.11.4- प्रजापते>1

प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा जातानि परि ता बभूव ।
यत्का॑मास्ते जुहु॑मस्तन्नो॑ अस्तु व॒यः॑ स्या॑म॒ पत॑यो रयी॒णाम् ॥
(Appearing in TS-1.8.14.2)

2.6.11.4- स वेदु>2

स वे॑द पु॒त्रः पि॒तरः॑ स मा॒तरः॑ स सू॒नुर्भ॑र्व॒थ स भु॑वत् पुन॑र्मघः ।
स द्यामौ॑र्णो॒दन्तरि॑क्षः स सु॒वः स विश्वा॑ भुवो॑ अभव॒थ स
आ*ऽभ॑वत् ॥
(Appearing in TS - 2.2.12.1)

2.6.11.4 - सोमा॑ पूषणे॒>3 , मौ दे॒वौ>4

सोमा॑पूष॒णा ज॑न॒ना रयी॑णां ज॒न॒ना दि॒वो ज॑न॒ना पृथि॑व्याः ।
जा॒तौ विश्व॑स्य॒ भुव॑नस्य गो॒पौ दे॒वा अ॑कृ॒ण्वन्न॑मृत॑स्य॒ नाभिं॑ ॥

इ॒मौ दे॒वौ जा॑य॒मानौ जुष॑न्ते॒मौ तमा॑ऽसि गू॒हता॑मजु॒ष्टा ।
आ॒भ्यामिन्द्रः॑ प॒क्रमा॑मास्व॒न्तः सो॑मापूष॒भ्यां ज॑नदु॒स्त्रिया॑सु ॥
(Appearing in TS- 1.8.22.5)